

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása

Ügyintéző:

Telefon: (

HATÁROZAT

Panaszos által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható. A közigazgatási peres eljárás illetéke 30 000 Ft, azaz harmincezer forint, azonban a fél a tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán mentesül az illeték előzetes megfizetése alól, az illetéket annak kell megfizetnie, akit a bíróság erre kötelez.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya.

Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban.

A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1.) Panaszos
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos a Panasztestületnél panaszt terjesztett elő a vele szemben alkalmazott rendőri intézkedés kapcsán.

Panaszos előadta, hogy *-n, * szám előtt édesapja, valamint testvére egy korábbi sérelem miatt megtámadta Panaszost és feleségét. Gépkocsijukat az apa ásóval megrongálta, miközben Panaszos felesége benne ült. Ezzel egyidőben Panaszost testvére „*lefogta, lepofozta róla a szemüveget, lecibálta a pólóját, köpdöste*”.

Panaszos sérelmezi, hogy ezek után a rendőrök Őt és feleségét nem sértettként kezelték, hanem garázdaság gyanújával előállították a Rendőrkapitányságra. Sérelmezi továbbá, hogy kiskorú, 8 éves gyermekének felügyelete nem volt megoldva, ameddig az előállításuk tartott, és ezt Panaszos felesége szóvá is tette az intézkedő rendőröknek. A Rendőrkapitányságról „*a maximális 8+4 óra előállítás után éjfélkor*” távozhattak.

Panaszos valószínűsítette, hogy a rendőrök részrehajlóan intézkedtek, mivel testvére büntetőügyekben eljáró ügyvéd.

Panaszos a rendőri intézkedéssel összefüggésben az alábbiakat sérelmezte:

- elfogás és előállítás jogalapja,
- előállítás időtartama,
- a rendőrök nem vették figyelembe, hogy kiskorú gyermekének felügyelete nem megoldott,
- a rendőrök elfogultan intézkedtek.

II.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- panaszbeadványok;
- rendőri jelentés;
- igazolás a rendőri előállítás időtartamáról;
- segédlet a személyes szabadságban korlátozott személy jogainak érvényesüléséhez szükséges kimutatások nyomon követéséhez;
- határozat az előállítás idejének meghosszabbításáról;
- jegyzőkönyv tanú meghallgatásról;
- jelentések;
- szakmai állásfoglalás;
- Robotzsaru rendszerben rögzített adatai.

III.

A rendelkezésre álló – a II. részben felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

*-n a Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) utasítására a rendőrök megjelentek * szám alatti helyen, mivel bejelentés szerint ott bántalmazás van folyamatban.

A helyszínre érkező rendőrök észlelték, hogy ott két, feldúlt állapotban lévő férfi személy tartózkodik, akiket igazoltatásra szólítottak fel. Az idősebb férfi a rendőrök kérdésére elmondta, hogy fia és annak felesége egy régóta fennálló birtokvita miatt érkezett oda, ám a köztük fennálló vitát nem tudták rendezni, dulakodás alakult ki a három férfi és a hölgy között, amelynek során a hölgy egy paprika-sprayt vett elő, majd azzal lefújta a dulakodókat. Ezt követően a helyszínről gépjárműjükkel távoztak.

Az intézkedés alá vontak meghallgatása során érkezett a helyszínre Panaszos és felesége, akiket a rendőrök a helyszínen szintén meghallgattak. Ők elmondták, hogy valóban birtokvita van köztük, amely miatt Panaszos és annak testvére dulakodni kezdett, miközben édesapjuk egy ásóval Panaszos gépjárművére – amelyben Panaszos felesége foglalt helyet – több ütést mért. Panaszos felesége lefújta a dulakodó testvéreket paprika-sprayvel, majd eltávoztak a helyszínről.

Fentiekre tekintettel az intézkedő rendőrök Panaszost előállították a Rendőrkapitányságra, ahol az előállító helyiségben történő elhelyezést megelőzően Panaszos feleségét nyilatkoztatták arra vonatkozóan, hogy kíván-e kiértésíteni valakit az előállításával kapcsolatban. Először Panaszos felesége azt mondta, hogy édesanyját szeretné kiértésíteni, aki jelenleg 8 éves gyermekükre vigyáz. Amikor a rendőrök kérték tőle édesanyja elérhetőségét, Panaszos felesége már úgy nyilatkozott, hogy mégsem szeretné, ha szólnának neki, mert szégyelli, hogy Ő a rendőrségen tartózkodik. Arra a kérdésre, hogy 8 éves gyermekük folyamatos felügyelete a nagyszülő által megoldott-e, igennel felelt.

Az intézkedő rendőrök az intézkedés napjáig egyik személyt sem ismerték, nem került sor részrehajló intézkedésre, az esettel érintett négy személy mindegyike előállításra került.

IV.

A panasz vizsgálatakor az alábbiakat állapítottam meg.

1. Elfogás és előállítás jogalapja

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezések bírnak jelentőséggel:

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdése, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 28. § (1) bekezdése, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. §-a.

Az elfogás és előállítás jogalapjára vonatkozó panaszt a megállapított tényállás alapján megvizsgáltam, és azt a Panasztestület Állásfoglalásának III. fejezet 1) pontjának a) alpontjában kifejtettekkel egyezően **ítélem meg, a panasz ebben a tekintetben alaptalan.**

Azonban a Panasztestületnek az tettenérés kapcsán kifejtett elvi álláspontjával nem értek egyet.

Az előállítás jogszerűsége tekintetében ugyanis a Panasztestület az alábbiak szerint foglalt állást. Meglátása szerint Panaszos vonatkozásában tettenérés nem valósult meg, tekintettel arra, hogy ugyan Panaszos cselekményét többen észlelték, azonban tekintettel arra, hogy Panaszossal szemben nem került sor üldözésre, elfogásra vagy visszatartásra – amely körülményeket a Panasztestület a tettenérés megállapításához szükséges második elemének tekint –, ezért vele szemben a tettenérés miatt előállítást az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján foganatosítani nem lehetett, az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján történő elfogását pedig aránytalannak minősítette, ezért Panaszos személyi szabadságát jogellenesen korlátozták. Ezen álláspontját a Panasztestület a Kúria 13/2013. számú büntető elvi határozatában foglaltakra alapította.

A Be. 273. § a törvény KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK címet viselő Nyolcadik részében, „A KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK ALKALAMZÁSÁNAK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI” címet viselő XLIII. fejezetben, „A tetten ért elkövető elfogása” elnevezésű alcím alatt található. E rendelkezés szerint „*A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni, vagy ha erre nincs módja, a rendőrséget tájékoztatni.*”

Az idézett rendelkezés alapján a tettenérés, illetve az elfogás és előállítás két eltérő jogintézmény. Egyértelműen megállapítható ugyanis, hogy a rendelkezés nem a „*tettenérés*” törvényi megfogalmazását adja meg, hanem egy olyan tényállást rögzít, amely esetben egy kényszerintézkedést, nevezetesen az elfogást, majd ezt követően az előállítást, nem csak az állami erőszak monopóliumát birtokló bűnüldöző szervek arra feljogosított tagjai, hanem bárki más is alkalmazhat. Ennek egyetlen feltétele pedig a tettenérés.

A tettenérésnek – amint azt a Panasztestület állásfoglalása 6. oldal 5. bekezdésében rögzíti – törvényi definíciója nincs. Emiatt annak köznapi értelmét veszi alapul a hatóság. Köznapi értelemben pedig a tettenérés valamely bűncselekmény tettesének vagy részesének rajtakapása, leleplezése a cselekmény elkövetése közben, tetten kapás. (A Magyar Nyelv Értelmező Szótára Arcanum Adatbázis Kft., XML konverzió, MEK változat, 2016.)

Fontos tehát tisztázni, hogy a tettenérés csupán az elkövetett cselekménynek az elkövetőn kívüli személy általi észlelését jelenti. A tettenérés megvalósulásához nem szükséges további feltétel, sem üldözés, sem elfogás, sem e kettő közötti folytonosság, vagy annak hiánya. A Panasztestület által citált jogegységi határozat sem azt vizsgálta, hogy megvalósult-e tettenérés. Az olyan büntetőügyben született, ahol nem az volt kérdéses, hogy az elkövetőt tetten érték-e, ez az irányadó tényállásból egyértelműen következett. A kérdés az volt, hogy a tettenérés helyétől 500 méterre, mintegy 50 perccel később, úgy, hogy a sértettet szem elől tévesztette a terhelt, jogszerűen alkalmazta-e az elfogást, majd ennek érdekében a fizikai erőszakot. A Kúriai ítélet megerősítette, hogy a tettenérés megvalósult, az elfogás pedig az adott körülmények között jogszerű volt, hiszen végül azt állapította meg, hogy a terhelt az elkövetéskor hatályos Be. 127. § (3) bekezdésében foglalt kereteket (amely szó szerint megegyezik a fent említett új Be. 273. §-ában foglaltakkal) nem lépte túl a vád tárgyává tett cselekményével, azaz, még az annak biztosításához szükséges mértékű fizikai erőszakot is legitimnek találta e jogszabályi rendelkezésre tekintettel, ezért a terheltet az ellene felhozott vád alól bűncselekmény hiányában felmentette.

A tettenéréshez, ugyanakkor több jogszabály is fűz jogkövetkezményeket, azok azonban úgyszintén nem tekinthetők a tettenérés fogalmi elemeinek. A Be. 273. §-án túl, az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 74. § (2) bekezdés a), illetve b) pontjai

alapján „*a képviselőt csak bűncselekmény elkövetésének tettenérésekor lehet őrizetbe venni, vagy vele szemben más büntetőeljárásjogi kényszerintézkedést alkalmazni, szabálysértés elkövetésének tettenérésekor lehet - ha a szabálysértési őrizet elrendelésének törvényben meghatározott feltételei fennállnak - szabálysértési őrizetbe venni, vagy vele szemben más szabálysértési kényszerintézkedést alkalmazni*”. Ugyanezen rendelkezések érvényesek a bírák, és az Alapvető Jogok Biztosának mentelmi jogára is. E törvényi rendelkezések sem követelik meg, az érintett képviselő üldözését, ennek során történő elfogását, csupán a tettenérést, amely alapján már nem csak elfogható, de ezt követően őrizetbe is vehető. Az ilyen eseteket is magában foglalja ugyanakkor magasabb szintre is emeli az Rtv. 33. § (1) bekezdés *a*) pontja, amely nem csak lehetőségként, de köteletségként rója az elfogást és előállítását a rendőrré. E törvényi rendelkezés sem kíván meg többet a kötelező előállításhoz, mint a tettenérést, azaz a büntetendő cselekmény elkövetésének az ekövetőtől vagy elkövetőktől eltérő személy általi észlelését.

2. Előállítás időtartama

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezések bírnak jelentőséggel:

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése, az Rtv. 15. § (1) bekezdése, a Szolgálati Szabályzat 30. § (3)-(4) bekezdése.

Panasztestület Állásfoglalásának III. fejezet 2) pontjában, a rendelkezésre álló iratok alapján arra az álláspontra jutott, hogy Panaszos előállításának időtartama meghaladta a szükséges mértéket, így Panaszos személyi szabadságának korlátozása alapjogot súlyosan sértő volt. A Panasztestület álláspontjának kialakítását arra alapozta, hogy a rendőrség részéről rendelkezésre bocsátott „*jelentésből, az előállítás időtartamáról szóló igazolásból, valamint egyéb dokumentumokból nem derül ki, hogy pontosan miért volt szükség az előállítás idejének meghosszabbítására.*”

A Panasztestület „*gyakorlata szerint, amennyiben a rendőrség a panasz tartalmának megismerését követően nem cáfolja a panaszos állítását (...), valamint – ahol szükséges – nem igazolja intézkedésének célját, úgy a Testület döntését a panaszos állítására alapozza*”.

Panasztestület Állásfoglalásában foglaltakkal nem értek egyet.

A lefolytatott bizonyítási eljárás során beszerzett, a Rendőr-főkapitányság vezetőjének 09000-szakmai állásfoglalásában foglaltak szerint Panaszost *-n * órákor vonták intézkedés alá, majd előállították a Rendőrkapitányságra. Ezt követően a rendőrök „*kitöltötték az előállítással kapcsolatos dokumentációt, bevezették a panaszosok adatait a nyilvántartásokba, a panaszosok részére szóbeli tájékoztatást adtak jogaikról és kötelezettségeikről, jogorvoslati lehetőségeikről, hozzátartozó kiértesítéséről, panasz előterjesztésének lehetőségéről. Majd az ezekre vonatkozó nyilvántartásokat kitöltötték és a panaszosokkal aláírták. Ezután került sor a kényszerintézkedésekről szóló jelentések rögzítésére.*”

Az intézkedésről készült rendőri jelentések elkészítését, valamint a parancsnoki kivizsgálás elvégzését követően az előállított személyekkel szemben elsődleges intézkedéseket foganatosító közrendvédelmi állomány * órákor, a további eljárási feladatokat átadta a bűnügyi állomány részére.

Fent leírtakat követően * órákor nyomozás elrendelésére, * órától * óráig helyszíni szemle megtartására került sor. * óra és * óra között, valamint * óra és * óra között tanúként hallgatták meg az eseményt észlelő két kívülálló tanút. Panaszos testvérét * óra és * óra közötti időben,

édesapját * óra és * óra közötti időben, Panaszost * óra és * óra közötti időben, Panaszos feleségét pedig * és * óra közötti időben gyanúsítottként hallgatták ki.

Panaszos kihallgatását követően * órakor távozatott a Rendőrkapitányságról. A meghallgatások között eltelt időben megtörtént a szükséges nyomozati cselekmények elvégzése, az előállított személyek nyilvántartásokban történő ellenőrzése, illetőleg bűnügyi nyilvántartásba vétele.

A rendőrség által folytatott nyomozások nem egy egyszerű rutinfeladat alapján kerülnek végrehajtásra, hanem meghatározott jogi, kriminalisztikai, valamint az adott ügy egyediségéből fakadó követelményrendszer alapján. A nyomozás nem nélkülözheti a tervszerűséget és a szervezettséget, mivel csak így biztosítható a nyomozás teljessége, tárgyilagossága és gyorsasága, a nyomozási cselekmények és intézkedések megfelelő hatásfoka.

A gyanúsított kihallgatását megelőzően a rendelkezésre álló adatok elemzése-értékelése, a gyanúsított kihallgatásához szükséges egyéb adatok összegyűjtése elengedhetetlen, ugyanis a beszerzett – a Be. előírásai szerint dokumentált – adatok alapozhatják meg az egyszerű gyanút a Be. szerinti megalapozott gyanú közléséhez. Kiindulási pont – jelen ügyben is – a beszerzett és rendelkezésre álló iratok (jegyzőkönyvek, jelentés) tanulmányozása, tanúk kihallgatása volt, majd ezek után kezdődhetett meg Panaszos gyanúsított ki hallgatása, amelyre kizárólag a megalapozott gyanú fennállása esetén kerülhetett sor. A tanúk helyszínen az intézkedő rendőrök általi „tájékoztató céljal” történt meghallgatása nem pótolja a Be. szigorú garanciális szabályait maradéktalanul érvényre juttató jegyzőkönyvi kihallgatást. Csak ez utóbbi szolgáltat törvényes bizonyítékot a gyanú megalapozásához.

Krimináltaktikai alapelvekkel ellentétes lett volna Panaszosnak a tanúkat megelőzően történő kihallgatása, ugyanis a megalapozott gyanú közlését meg kellett előznie a tényállás – a lehetőségekhez mérten – legteljesebb körű tisztázása, amelyhez eszközül szolgáltak a rendőri jelentésben foglaltak, illetve a tanúkihallgatások és más bizonyítékok, illetve bizonyítási eljárások alkalmával rögzített tények, adatok. A gyanúsított ki hallgatás előkészítése, a kihallgató személyes felkészülése nem okatlan és felesleges időpocsékolás, hanem az eredményes kihallgatás elengedhetetlen feltétele. Az előkészítés és egyben a felkészülés első és alapvető mozzanata a rendelkezésre álló adatok célirányos elemzése-értékelése, a kihallgatáshoz szükséges adatok összegyűjtése. Ez a bázisa a kihallgató személyes felkészülésének, erre támaszkodva kell és lehet meghatározni a kihallgatás konkrét célját és az előkészítés további feladatait.

Megállapítható, hogy Panaszos előállításával, valamint a nyomozati cselekmények foganatosításával összefüggésben végrehajtott, jogszabályban előírt feladatok szakszerű elvégzése, az azokkal kapcsolatos adminisztráció elkészítése önmagában is időigényes. Az eljárás időtartamát tovább hosszabbította az a körülmény, hogy a Rendőrkapitányságon a cselekményben részvevő valamennyi személlyel szemben indokolt volt egyidőben eljárni. Az adott helyzetben Panaszos előállítása a szükséges ideig tartott.

A panasz ebben a tekintetben alaptalan.

3. A rendőrök nem vették figyelembe, hogy kiskorú gyermekének felügyelete nem megoldott

A Panasztestület e panaszpontról nem tudott állást foglalni.

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezések bírnak jelentőséggel:

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése, a Szolgálati Szabályzat 15.§ (2) bekezdése.

A foganatosított rendőri intézkedés kapcsán Panaszos sérelmezte, hogy 8 éves gyermekének felügyelete nem volt megoldva olyan hosszú időre, ameddig az előállítása tartott, és ezt felesége szóvá is tette az intézkedő rendőröknek.

A rendőri jelentésekben foglaltak szerint Panaszos felesége, édesanyját kívánta kiértésíteni előállításukkal kapcsolatban, aki az intézkedés időpontjában – Panaszos feleségének elmondása szerint – 8 éves gyermekükre vigyázott. Amikor a rendőrök kérték Panaszos feleségétől édesanyja elérhetőségét, már úgy nyilatkozott, hogy mégsem szeretné, ha szólának neki, mert szégyelli, hogy Ő a rendőrségen tartózkodik. Arra a kérdésre, hogy 8 éves gyermekük folyamatos felügyelete a nagyszülő által megoldott-e, igennel felelt.

A panaszos elmondásával ellentétben a rendőri jelentéseket, mint közokiratot fogadtam el, ezért a panasz alaptalan.

4. A rendőrök elfogultan intézkedtek

A Panasztestület e panaszpontról nem tudott állást foglalni.

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezés bír jelentőséggel:

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése.

A foganatosított rendőri intézkedés kapcsán Panaszos valószínűsítette, hogy a rendőrök részrehajlóan intézkedtek, mivel testvére büntetőügyekben eljáró ügyvéd.

Panaszos konkrétan nem jelölte meg, tényekkel nem támasztotta alá, hogy a rendőri intézkedés során milyen események miatt érezte úgy, hogy a rendőrök testvérének kedveznek. A rendőri jelentésekben foglaltak szerint az esettel érintett négy személy mindegyikét előállították a Rendőrkapitányságra, a rendőrök az intézkedés napjáig egyik személyt sem ismerték, nem került sor részrehajló intézkedésre. Megállapítható, hogy a rendőrök a helyszínen tapasztaltak alapján jogszabályban előírtaknak megfelelő következetességgel jártak el.

A panaszos elmondásával ellentétben a rendőri jelentéseket, mint közokiratot fogadtam el, ezért a panasz alaptalan.

V.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdésén, 75. §-án, XLVI. fejezete, 605. §-án, 608. §-án, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 13. § (3) bekezdés a) pontján, 29. § (1) bekezdésén, 39. § (1) és (6) bekezdésén, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdésén, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 62. § (1)-(2) és (4) bekezdésein, 81. § (1) bekezdésén, 113. § (1) bekezdés a) pontján, 114. §-án, 116. § (1)-(2) bekezdésein és (4) bekezdés a) pontján, 35. § (1) és (3) bekezdésein alapul.

A jogorvoslati jogosultságról, valamint a jogérvényesítés módjáról az Ákr. 81. § (1) bekezdésére, az Ákr. 113. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint a 114. § (1) bekezdés I. fordulatára, illetőleg a 116. § (4) bekezdés a) pontjára, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdésére és a 62. § (1) bekezdés h) pontjára tekintettel adtam tájékoztatást.

Budapest, 2020. január „ „

**Dr. Balogh János r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány
névében és megbízásából:**

**Dr. Tőreki Sándor r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
bűnügyi országos rendőrfőkapitány-helyettes**